

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ВИШИ СУД У ВАЉЕВУ
I - СУ - 7/10 – 12
Дана 23.07.2010. године
ВАЉЕВО

**- ЗАПИСНИК СА СЕДНИЦЕ СВИХ СУДИЈА ВИШЕГ СУДА У ВАЉЕВУ –
одржане на дан 23.07.2010. године, са почетком у 14.00 сати**

Присутни: заменик вршиоца функције председника суда – судија Биљана Савић, судије:
Зорица Бранковић, Бранислав Џунић, Весна Херцег и Јасмина Терзић.

Одсутни: вршилац функције председника суда – судија Вељко Марић, судије: Лепа
Лаловић и Нада Живић, који су уредно обавештени о одржавању седнице.

ДНЕВНИ РЕД :

I Заузимање правног питања о одговорности везано за уједе паса луталица у граду
Ваљево,

II Обавештење присутних о састанку вршилаца функције председника Виших и
Основних судова, који је одржан у Апелационом суду у Београду,

III Разно.

Седницу је отворила заменик вршиоца функције председника суда – судија Биљана
Савић која је констатовала да постоје услови да се седница одржи, пошти је
присутно више од половине судија Вишег суда у Ваљево.

I

Заменица вршиоца функције председника суда – судија Биљана Савић је на самом
почетку присутне упутила да је везано за ову тачку дневног реда судија Зорица
Бранковић припремила реферат, уз који је, као документација, приложен и остали
материјал.

Судија Зорица Бранковић је истакла, везано за реферат, да нема ништа да дода, осим да
укаже да је прошле године у Окружном суду у Ваљево одржан семинар, на коме су
учествовале и тадашње судије Врховног суда Србије, и том приликом је ово питање било
постављено као правно питање и одговор судије Врховног суда Србије, тог одељења је
било да Град, односно општина, солидарно одговара за накнаду штете, односно био је
став који је заступљен у реферату.

Заменица вршиоца функције председника суда – судија Биљана Савић је поставила питање судији Браниславу Џунићу, председнику грађанског одељења, због чега је веће тада Окружног суда у Ваљевоу, чији је он био председник, донело одлуку да постоји искључива одговорност ЈКП „Видрак – а“ Ваљево, а посебно имајући у виду да је тада постојала ревизијска одлука Врховног суда Србије, која је донета још 2005. године, где је предвиђена солидарна одговорност и града и комуналног предузећа.

Судија Бранислав Џунић је одговарајући на постављено питање навео да су се судије тадашњег Окружног суда у Ваљевоу држали судске праксе тог суда у том смислу да не постоји солидарна одговорност, већ да постоји појединачна одговорност, и то општине Ваљево, односно Града Ваљево, до 20.09.2007. године, као датума када је општина обезбедила организационе, финансијске и правну регулативу за делатност ЈКП – а, од тада постоји појединачна одговорност комуналног предузећа јер је оно оспособљено да се бави том делатношћу. Пресуде Општинског суда у Ваљевоу у којима је било одлучено да постоји солидарна одговорност ЈКП „Видрак – а“ Ваљево и општине Ваљево су преиначаване. Предметну ревизијску одлуку су судије добиле на саветовању које је одржано 2009. године. Када се појавило то спорно питање покушало је да се заузме јединствена судска пракса, али је друго веће тада Окружног суда у Ваљевоу је донело одлуке за солидарну одговорност, а те одлуке је судија Џунић вратио другостепеном већу да их они преиспитају а то питање је изнето на грађанско одељење, где су судије поделиле, али због одређених проблема то спорно питање није било решено у току 2009. године.

Заменица вршиоца функције председника суда – судија Биљана Савић је истакла да је она прочитала реферат судије Зорице Бранковић, као и осталу приложену документацију, те она подржава став изнет у реферату, а посебно ако се има у виду да постоји низ судских одлука широм Србије које подржавају идентичан став и не види разлога због чега би наш суд одступио од судске праксе која постоји у судовима у Србији. Такође постоји и одлука Апелационог суда у Београду у којој је изнето да постоји солидарна одговорност града, односно општине и комуналног предузећа. Са тим у вези имаћемо проблем да они предмети који по жалби долазе у наш суд се решавају на један начин, а они који иду у Апелациони суд се решавају потпуно другачије и то би грађане довело у један неравноправан положај.

Судија Бранислав Џунић је везано за изнето истакао да уколико се има у виду досадашња судска пракса нашег суда ми ћемо код грађана створити правну несигурност, јер је наш суд до сада преиначавао одлуке и да грађани могу да поднесу уставну жалбу или да покрену поступак пред судом у Стразбуру, јер им је повређено праву из чл.6. ст.1. Конвенције.

Заменица вршиоца функције председника суда – судија Биљана Савић је навела да ћемо ми у сваком случају створити правну несигурност, и да настају идентичне последице.

Судија Весна Херцег је изјавила да и она подржава став изнет у реферату судије Зорице Бранковић.

Судија Јасмина Терзић је такође подржала став изнет у предметном реферату указујући да је тако дефинисано и у Закону о локалној самоуправи.

Судија Зорица Бранковић је изјавила да је она у реферату дала примере да солидарне одговорност не постоји само у случају паса луталица, већ и другим случајевима као што

су одржавање чистоће, те да се општина те законске обавезе не може ослободити преношењем надлежности, јер општина мора да врши надзор и контролу.

Судија Бранислав Џунић је додао да он заступа мишљење које је постојало до сада, док се није појавио проблем са изменом судске праксе, јер налази да ту не може да постоји солидарна одговорност, јер град и комунално предузеће нису заједно направили штету. У свим одлукама које су цитиране у реферату не утврђује се одговорност општине, и није одређено да ли она одговара објективно, субјективно, већ се наводи да одговара по закону. Шта значи то по закону? Бавио сам се и правном археологијом свега овога, то је почело од седнице грађанског одељења Врховног суда Србије Р.бр.2061/03. У том записнику колега Предраг Трифуновић каже не постоји солидарна одговорност града и комунална организације јер комунална организација одговара по посебном члану о одговорности и то 184. Закона о облигационим односима. У том смислу не постоји солидарна одговорност из чл.206. Предраг Трифуновић је истакао да раније отправљена одлука из Врховног суда Србије није имао у виду садржину чл.184 Закона о облигационим односима. У овом случају град је нормативно извршио уређење ове области средства постоје као и службе за спровођење програма за уклањања паса луталица са улица. Код таквог стања ствари град се не може обавезати за накнаду штете јер је преузео све што треба да предузме ради решавања насталих проблема и нису испуњени услови за солидарну одговорност из чл.206. јер град и комунално предузеће нису заједнички учинили штету. Мишљење је да једна отправљена одлука која није имала законски текст о посебном односу одговорности из чл.184. ЗОО не представља изражено правно схватање и закључак одговорности града за накнаду штете. Град је поступио по чл.184 Закона о заштити животне средине. Доношењем те одлуке и одређивањем субјекта који те послове непосредно извршава град се ослобађа непосредне одговорности а и солидарне одговорности за насталу штету.

Судија Бранислав Џунић је том приликом истакао да се на седници Врховног суда гласало о питању солидарне одговорности града и комуналног предузећа града везано за уједе паса луталица и да је резултат био 11 према 10 што указује да је резултата био „веома тесан“. Том приликом је грађанско одељење одлучило да се предмет врати већу да би преиспитало своју одлуку, а веће је поступио по одлуци грађанског одељења, односно то је ова ревизијска одлука Рев.2061/03 од 04.03.2005. године и том одлуком су дати разлози за солидарну одговорност. У тој одлуци се каже да од стране градске управе није обављен надзор над вршењем комуналне делатности из чл.25. Закона о комуналним делатностима, а да у смислу чл.6. тога закона треба да буде обезбеђен квалитет, град није обезбедио квалитет комуналних услуга нити остварио потребан надзор над обављањем комуналних услуга. Поводом ове расправе пред Врховном судом где се помиње одлука која је објављена у билтену, ја сам претражио билтен и нашао сам ту одлуку и то је одлука из 2001. године у којој се каже да за штету коју причини пас луталица на територији градске заједнице одговара град по основу одговорности у вези са вршењем послова од општег интереса. У тој разлозима одлуке се каже да је првостепени суд правилно применио материјално право из чл.184. ЗОО, да је град Нови Сада одговоран у смислу чл.2. Закона о комуналним делатностима, да уређује и обезбеђује услове за обављање комуналне делатности, град је својом одлуком поверио послове уклањања паса луталица чистоћи али обзиром да пси нису били уклоњени и да су повредили тужиљу првостепени суд је правилно поступио када је обавезао туженог да сноси одговорност јер је пропустио туженог што није преко свог комуналног предузећа уклонио псе луталице.

Судија Бранислав Џунић је наставио, мој став је у томе што баш за комуналне организације и њихов значај Закон о облигационим односима у посебним случајевима одговорности је формулисао своју одредбу у чл.184. ЗОО. У том члану чији наслов гласи

одговорност у вези вршења послова од општег интереса каже се предузећа и друга правна лица која врше комуналну или другу сличну делатност од општег интереса одговарају за штету ако без оправданог разлога обуставе или нередовно врше своју услугу. Та одговорност је објективна, то је објективна одговорност, комунално предузеће, може се ослободити одговорности ако постоје оправдани разлози због чега су они обуставили или нередовно вршили своју обавезу. Код одговорности за накнаду штете постоје две врсте одговорности, субјективна одговорност, то је одговорност по основу кривице и објективна одговорност где се тражи посебан услов да је то опасна ствар или делатност, значи сматра се да од опасне ствари, какав је аутомобил, потиче опасност и да власник аутомобила одговара за штету коју је проузроковала та ствар, и због тога постоји обавезно осигурање од одговорности за штету. У погледу те објективне одговорности постоји, поред одговорности за опасну ствар и од опасне делатности, постоји и да закон прописује одговорност без кривице. У реферату је колегиница рекла да одговара по закону, значи да закон каже проширује одговорност без кривице, такав случај постоји у закону, и то у чл.165. ст.1. ЗОО, у ком стоји да родитељи одговарају за штету коју проузрокује њихово дете до навршене седме године без обзира на своју кривицу. Једноставно речено дете је начинило штету, а родитељи одговарају по основу закона. У Закону о комуналној делатности и у Закону о локалној самоуправи, као и у Закону о зоо хигијенској служби и Закону о ветеринарству, се нигде не каже да град одговара за накнаду штете коју учине пси луталице, што значи да би сада морали да испитујемо каква је то одговорност града субјективна или објективна. Фигуративно изражено председник општине треба да одговара јер није предузео одређени назор што је неко куче ујело некога. Пас је опасна ствар, иде неконтролисано и у таквој ситуацији општина би требало да одговара по некој субјективној одговорности, и ту се сада појављује проблем, у свим цитираним одлукама се не објашњава одговорност општине. Општина би, дакле, одговарала ако постоји њена кривица, значи у том смислу да је она крива што се десио тај догађај, другачије не би могла да одговара или ако би закон рекао да је дужна да накнади штету, а ни један закон то не каже. Закон каже да је општина дужна да организује комуналну делатност, и ако она оснује јавно предузеће и да му ту делатност, обезбеди му средства, каква би сада била одговорност општине. У таквој ситуацији би се ствари око одговорности на накнаду штете потпуно разводниле, постојала би сада солидарна одговорност и у том смислу би одговорност и једног и другог била слаба, јер комунално предузеће увек може да каже нећу да платим нека то плати општина, а општина нека плати комунално предузеће. Трбало би да се поштри та одговорност и сам члан 184 ЗОО је прописан због тога да би се заштитили грађана и да би комунална предузећа обављала савесно своју службу. У том смислу веће које жели да задржи ранију судску праксу је нашло да од 20.09.2007. године одговара ЈКП „Видрак“ јер је општина предузела све да оснује то предузеће да се бави том делатношћу. Уколико се жели да и општина одговара или само да општина одговара за накнаду штете то морате и да докажете. А шта требате да докажете? Закон о облигационим односима каже да оштећени не доказују кривицу, кривица се претпоставља, али зато штетник треба да докаже узрочну везу, односно да постоји узрочна веза између делатности вршења службе од стране општине и настале штете и сада се враћам на малопре изнети пример каква та узрочна веза може да постоји између уједа пса који је у шипражју и делатности општине, јер је општина основала комунално предузеће и зоо хигијенску службу које треба да контролише псе. Читава судска пракса која се после јавила почела је код прегласавања Врховног суда и том смислу смо ми рекли да то „стоји на танком канапу“ и да треба то мало да проучимо.

Судија Бранислав Џунић је додао и да правну праксу не треба мењати јер се у прилозима говори о уговорном односу, значи ако општина уговором, као у Љигу, ангажује човека који се бави тим стварима, да он уклања псе луталице, тада општина одговара.

Судија Зорица Бранковић је судији Браниславу Џунићу поставила питање у чему је разлика ако општина својим одлукама оснује јавно предузеће за обављање ових делатности и закљученог уговора са посебном организацијом које обавља те делатности.

Судија Бранислав Џунић је одговорио да се ради о различитим правним облицима. Општина оснивајући јавно предузеће врши своју законску обавезу, и у том смислу доноси своје одлуке самоуправне заједнице и ту смо на терену јавног права, а уговорни однос је терен приватног права и у том смислу оштећени може да тужи општину. Општина Лајковац и општина Љиг су закључиле уговоре о обављању комуналне делатности и ту постоји јединствена судска пракса у погледу одговорности за насталу штету. Уколико хоће да одговара и општина оштећени мора да докаже узрочну везу. Чл.184. ЗОО је баш измишљен за одговорност комуналних предузећа јер и сам Трифуновић на записнику каже јер ако хоћеш да и општина одговара мораш да докажеш солидарну одговорност, односно мораш да докажеш узрочну везу пропусти које је општина учинила да би дошло до те штете. Поставља се питање шта овај треба да докаже, ако су ови направили азил за псе, основали зоо хигијенску службу, а пси луталице су на улици зато што комунално предузеће није вршило делатност.

Заменица вршиоца функције председника суда судија Биљана Савић је поставила питање Ко треба да врши надзор над радом комуналног предузећа?

Судија Бранислав Џунић је одговорио да надзор врши општина. Али се поставља и питање у ком смислу општина треба да врши надзор, да иде за шинтерима. Они имају инспекцијски надзор, али је бесмислено да се општина потеже за тако нешто ако је она обезбедила правну регулативу, материјалне услове за обављање те комуналне делатности.

Веће које не мења судску праксу је у одлуци Гж.бр.261/09 од 20.02.2009. године је одговорило на питање у вези надзора и речено је: „... из чињеница које је утврдио првостепени суд произилази да је тужени доношењем одлуке о комуналним делатностима, којом је хватање и уклањање паса луталица предвиђена као комунална делатност и поверавање те делатности је ЈКП – у чији је оснивач општина, која је доношењем одлуке о давању сагласности на статут од 20.09.2007. године уредила и обезбедила организационе услове за обављање те делатности. Из овога што је суд утврдио произилази да је штета коју је тужилац претрпео могла да буде последица пропуста општина у вршењу надзора на извршењем прописа или неког другог општег акта...“. У вези одговорности више субјеката за накнаду штете имамо одлуку која је објављена у билтену судске праксе 3/06 Рев.бр.1616/2005 од 06.04.2006. године, аутор сентенција Снежана Андрејевић, где сад она каже“... уколико поступак надзора није спроведен на законити и прописан начин, а последица пропуштања је штета, коју због тога трпи треће лице, за штету, по оцени Врховног суда Србије, је одговоран и орган који је пропустио да то право надзора спречи...“, али треба да докажемо да је општина направила пропуст, као и узрочну везу између пропуста и накнаде штете.

Заменица вршиоца функције председника суда судија Биљана Савић је на предњу констатацију судије Џунића прокоментарисала да се зато и води поступак.

Судија Бранислав Џунић је додао да се до сада то није доказивало већ се само аутоматски сматрало да је и општина одговоран. Прича већа које није желело да промени праксу је била у том смеру да треба да се докаже пропуст општине па ће суд досудити накнаду штете. Све судске одлуке говоре о солидарној одговорности, чак и један чланак Ненада Ђорђевића, професора Правног факултета, Универзитета у Крагујевцу, у коме се каже:

“... према судској пракси Врховног суда Србије за штету коју причини пас луталица на територији градске заједнице одговара град по основу одговорности у вези са вршењем делатности од општег интереса...” и ту се помиње та одлука из 2001. године, тако да сматрам да од тих првих одлука из 2001. године почиње прича о солидарној одговорности.

Судија Зорица Бранковић је истакла да се једино у Окружном суду у Ваљево појавио став о искључивој одговорности ЈКП – а. У свим осталим Окружним судовима солидарно одговара општина са комуналним предузећем. У ствари то и није солидарна одговорност, буквално по закону предвиђена као солидарна одговорност, већ оштећени може да тужи само општину, или само комунално предузеће или и једно и друго. Зато је у реферату и стављено да солидарно одговарају и један и други за исту ствар, али законом није предвиђена као солидарна одговорност, већ као појединачна одговорност која се односи на исту ствар.

Судија Бранислав Џунић је истакао да је код солидарне одговорности једна прича, код појединачне друга.

Заменица вршиоца функције председника суда судија Биљана Савић је додала да је ствар тужиоца кога ће да тужи, ако су одговорна и општина и јавно комунално предузеће тужилац бира кога ће да тужи.

Након што више нико није имао шта да каже заменица вршиоца функције председника суда је предложила да се пређе на гласање:

Ко је за промену досадашње судске праксе у смислу да постоји солидарна одговорност града Ваљева и ЈКП „Видрак- а“ Ваљево за накнаду штете настале од уједа паса луталица?

За је гласало четворо судија,

против је био један судија.

Након гласања, а имајући у виду ток истог, донет је:

З А К Љ У Ч А К

Да се предмети Гж.бр.562/09, Гж.бр.578/09 и Гж.бр.998/09, а који су задржани на евиденцији отпреме из суда.

И

Заменик вршиоца функције председник суда Биљана Савић, која је била на састанку вршиоца функције председника подручних судова одржаном у Апелационом суду у Београду. Предмет поменутог састанка био је шесто месечни извештај о раду судова и том приликом је судија Биљана Савић изнела проблеме уочене у раду Вишег суда у Ваљево, а који су, пре свега, везани за заостале предмете у кривичној материји и мањак судија.

По питању упражњавања упражњених радних места у судовима на састанку је указано да не би требало да се попуњавање врши преузимањем, већ да је потребно расписати јавни конкурс.

Том приликом је и за 27.09.2010. године најављена контрола рада нашег суда коју ће обавити овлашћена лица Апелационог суда у Београду.

III

Присутни, везано за предметну тачку, нису имали да изнесу никакве предлоге сугестије или проблеме са којима се сусрећу у свакодневном раду.

Завршено у 14,45 сати.

Заменик вршиоца функције председника суда

Биљана Савић,с.р.